विकिस्रोतः

ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/സ്കന്ധഃ 05/അധ്യായഃ 11

താമ്രകൃതം ദേവീം പ്രതി വിസ്രംസനവചനവർണ്ണനമ്

വ്യാസ ഉവാച

ഇതി തസ്യ വചഃ ശ്രുത്വാ മഹിഷോ മദവിഹ്വലഃ .

മന്ത്രിവൃദ്ധാൻ സമാഹൂയ രാജാ വചനമബ്രവീത് .. 1 ..

രാജോവാച

മന്ത്രിണഃ കിം ച കർതവ്യം വിശ്രബ്ധം ബ്രൂത മാ ചിരമ് .

ആഗതാ ദേവവിഹിതാ മായേയം ശാമ്ബരീവ കിമ് .. 2 ..

കാര്യേഽസ്മിന്നിപുണാ യൂയമുപായേഷു വിചക്ഷണാഃ .

സാമാദിഷു ച കർതവ്യഃ കോഽത്ര മഹ്യം ബ്രുവന്തു ച .. 3 ..

മന്ത്രിണ ഊചുഃ

സത്യം സദൈവ വക്തവ്യം പ്രിയഞ്ച നൃപസത്തമ .

കാര്യം ഹിതകരം നൂനം വിചാര്യ വിബുധൈഃ കില .. 4 ..

സത്യം ച ഹിതകൃദ്രാജൻപ്രിയം ചാഹിതകൃദ്ഭവേത് .

യഥൗഷധം നൃണാം ലോകേ ഹ്യപ്രിയം രോഗനാശനമ് .. 5 ..

സത്യസ്യ ശ്രോതാ മന്താ ച ദുർലഭഃ പൃഥിവീപതേ .

വക്താപി ദുർലഭഃ കാമം ബഹവശ്ചാടുഭാഷകാഃ .. 6 ..

കഥം ബ്രൂമോഽത്ര നൃപതേ വിചാരേ ഗഹനേ ത്വിഹ .

ശുഭം വാപ്യശുഭം വാപി കോ വേത്തി ഭുവനത്രയേ .. 7 ..

രാജോവാച

സ്വസ്വമത്യനുസാരേണ ബ്രുവന്ത്വദ്യ പൃഥക്പൃഥക് .

യേഷാം ഹി യാദൃശോ ഭാവസ്തച്ഛ്രുത്വാ ചിന്തയാമ്യഹമ് .. 8 ..

ബഹൂനാം മതമാജ്ഞായ വിചാര്യ ച പുനഃ പുനഃ .

യച്ഛ്രേയസ്തദ്ധി കർതവ്യം കാര്യം കാര്യവിചക്ഷണൈഃ .. 9 ..

വ്യാസ ഉവാച

തസ്യൈവം വചനം ശ്രുത്വാ വിരൂപാക്ഷോ മഹാബലഃ .

ഉവാച തരസാ വാക്യം രഞ്ജയൻപൃഥിവീപതിമ് .. 10 ..

വിരൂപാക്ഷ ഉവാച

രാജന്നാരീ വരാകീയം സാ ബ്രൂതേ മദഗർവിതാ .

വിഭീഷികാമാത്രമിദം ജ്ഞാതവ്യം വചനം ത്വയാ .. 11 ..

കോ ബിഭേതി സ്ത്രിയോ വാക്യൈർദുരുക്തൈ രണദുർമദൈഃ .

അനൃതം സാഹസം ചേതി ജാനന്നാരീവിചേഷ്ടിതമ് .. 12 ..

ജിത്വാ ത്രിഭുവനം രാജന്നദ്യ കാന്താഭയേന വൈ .

ദീനത്വേഽപ്യയശോ നൂനം വീരസ്യ ഭുവനേ ഭവേത് .. 13 ..

തസ്മാദ്യാമ്യഹമേകാകീ യുദ്ധായ ചണ്ഡികാം പ്രതി .

ഹനിഷ്യേ താം മഹാരാജ നിർഭയോ ഭവ സാമ്പ്രതമ് .. 14 ..

സേനാവൃതോഽഹം ഗത്വാ താം ശസ്ത്രാസ്ത്രൈർവിവിധൈഃ കില .

നിഷൂദയാമി ദുർമർഷാം ചണ്ഡികാം ചണ്ഡവിക്രമാമ് .. 15 ..

ബദ്ധ്വാ സർപമയൈഃ പാശൈരാനയിഷ്യേ തവാന്തികമ് .

വശഗാ തു സദാ തേ സ്യാത്പശ്യ രാജൻ ബലം മമ .. 16 ..

വ്യാസ ഉവാച

വിരൂപാക്ഷവചഃ ശ്രുത്വാ ദുർധരോ വാക്യമബ്രവീത് .

സത്യമുക്തം വചോ രാജൻ വിരൂപാക്ഷേണ ധീമതാ .. 17 ..

മമാപി വചനം ശ്ലക്ഷ്ണം ശ്രോതവ്യം ധീമതാ ത്വയാ .

കാമാതുരൈഷാ സുദതീ ലക്ഷ്യതേഽപ്യനുമാനതഃ .. 18 ..

ഭവത്യേവംവിധാ കാമം നായികാ രൂപഗർവിതാ .

ഭീഷയിത്വാ വരാരോഹാ ത്വാം വശേ കർതുമിച്ഛതി .. 19 ..

ഹാവോ്യം മാനിനീനാം വൈ തം വേത്തി രസവിത്തമഃ .

വക്രോക്തിരേഷാ കാമിന്യാഃ പ്രിയം പ്രതി പരായണമ് .. 20 ..

വേത്തി കോ്പി നരഃ കാമം കാമശാസ്ത്രവിചക്ഷണഃ .

യദുക്തം നാമ ബാണൈസ്ത്വാ വധിഷ്യേ രണമൂർധനി .. 21 ..

ഹേതുഗർഭമിദം വാക്യം ജ്ഞാതവ്യം ഹേതുവിത്തമൈഃ .

ബാണാസ്തു മാനിനീനാം വൈ കടാക്ഷാ ഏവ വിശ്രുതാഃ .. 22 ..

പുഷ്പാഞ്ജലിമയാശ്ചാന്യേ വ്യംഗ്യാനി വചനാനി ച .

കാ ശക്തിരന്യബാണാനാം പ്രേരണേ ത്വയി പാർഥിവ .. 23 ..

താദൃശീനാം ന സാ ശക്തിർബ്രഹ്മവിഷ്ണുഹരാദിഷു .

യയോക്തം നേത്രബാണൈസ്ത്വാം ഹനിഷ്യേ മന്ദ പാർഥിവമ് .. 24 ..

വിപരീതം പരിജ്ഞാതം തേനാരസവിദാ കില .

പാതയിഷ്യാമി ശയ്യായാം രണമയ്യാം പതിം തവ .. 25 ..

വിപരീതരതിക്രീഡാഭാഷണം ജ്ഞേയമേവ തത് .

കരിഷ്യേ വിഗതപ്രാണം യദുക്തം വചനം തയാ .. 26 ..

വീര്യം പ്രാണാ ഇതി പ്രോക്തം തദ്വിഹീനം ന ചാന്യഥാ .

വ്യംഗ്യാധിക്യേന വാക്യേന വരയത്യുത്തമാ നൃപ .. 27 ..

തദ്വൈ വിചാരതോ ജ്ഞേയം രസഗ്രന്ഥവിചക്ഷണൈഃ .

ഇതി ജ്ഞാത്വാ മഹാരാജ കർതവ്യം രസസംയുതമ് .. 28 ..

സാമദാനദ്വയം തസ്യാ നാന്യോപായോ്സ്തി ഭൂപതേ .

രുഷ്ടാ വാ ഗർവിതാ വാപി വശഗാ മാനിനീ ഭവേത് .. 29 ..

താദൃശൈർമധുരൈർവാക്യൈരാനയിഷ്യേ തവാന്തികമ് .

കിം ബഹൂക്തേന മേ രാജൻ കർതവ്യാ വശവർതിനീ .. 30 ..

ഗത്വാ മയാധുനൈവേയം കിങ്കരീവ സദൈവ തേ .

വ്യാസ ഉവാവ

ഇത്ഥം നിശമ്യ തദ്വാക്യം താമ്രസ്തത്ത്വവിചക്ഷണഃ .. 31 ..

ഉവാച വചനം രാജന്നിശാമയ മയോദിതമ് .

ഹേതുമദ്ധർമസഹിതം രസയുക്തം നയാന്വിതമ് .. 32 ..

നൈഷാ കാമാതുരാ ബാലാ നാനുരക്താ വിചക്ഷണാ .

വ്യംഗ്യാനി നൈവ വാക്യാനി തയോക്താനി തു മാനദ .. 33 ..

ചിത്രമത്ര മഹാബാഹോ യദേകാ വരവർണിനീ .

നിരാലമ്ബാ സമായാതി ചിത്രരൂപാ മനോഹരാ .. 34 ..

അഷ്ടാദശഭുജാ നാരീ ന ശ്രുതാ ന ച വീക്ഷിതാ .

കേനാപി ത്രിഷു ലോകേഷു പരാക്രമവതീ ശുഭാ .. 35 ..

ആയുധാന്യപി താവന്തി ധൃതാനി ബലവന്തി ച .

വിപരീതമിദം മന്യേ സർവം കാലകൃതം നൃപ .. 36 ..

സ്വപ്നാനി ദുർനിമിത്താനി മയാ ദൃഷ്ടാനി വൈ നിശി .

തേന ജാനാമ്യഹം നൂനം വൈശസം സമുപാഗതമ് .. 37 ..

കൃഷ്ണാമ്ബരധരാ നാരീ രുദതീ ച ഗൃഹാങ്ഗണേ .

ദൃഷ്ടാ സ്വപ്നേഽപ്യുഷഃകാലേ ചിന്തിതവ്യസ്തദത്യയഃ .. 38 ..

വികൃതാഃ പക്ഷിണോ രാത്രൗ രോരുവന്തി ഗൃഹേ ഗൃഹേ .

ഉത്പാതാ വിവിധാ രാജൻ പ്രഭവന്തി ഗൃഹേ ഗൃഹേ .. 39 ..

തേന ജാനാമ്യഹം നൂനം കാരണം കിഞ്ചിദേവ ഹി .

യത്ത്വാം പ്രാർഥയതേ ബാലാ യുദ്ധായ കൃതനിശ്ചയാ .. 40 ..

നൈഷാസ്തി മാനുഷീ നോ വാ ഗാന്ധർവീ ന തഥാസുരീ .

ദേവൈഃ കൃതേയം ജ്ഞാതവ്യാ മായാ മോഹകരീ വിഭോ .. 41 ..

കാതരത്വം ന കർതവ്യം മമൈതന്മതമിത്യലമ് .

കർതവ്യം സർവഥാ യുദ്ധം യദ്ഭാവ്യം തദ്ഭവിഷ്യതി .. 42 ..

കോ വേദ ദൈവകർതവ്യം ശുഭം വാപ്യശുഭം തഥാ .

അവലമ്ബ്യ ധിയാ ധൈര്യം സ്ഥാതവ്യം വൈ വിചക്ഷണൈഃ .. 43 ..

ജീവിതം മരണം പുംസാം ദൈവാധീനം നരാധിപ .

കോഽപി നൈവാന്യഥാ കർതും സമർഥോ ഭുവനത്രയേ .. 44 ..

മഹിഷ ഉവാച

ഗച്ഛ താമ്ര മഹാഭാഗ യുദ്ധായ കൃതനിശ്ചയഃ .

താമാനയ വരാരോഹാം ജിത്വാ ധർമേണ മാനിനീമ് .. 45 ..

ന ഭവേദ്വശഗാ നാരീ സംഗ്രാമേ യദി സാ തവ .

ഹന്തവ്യാ നാന്യഥാ കാമം മാനനീയാ പ്രയത്നതഃ .. 46 ..

വീരസ്ത്വമസി സർവജ്ഞ കാമശാസ്ത്രവിശാരദഃ .

യേന കേനാപ്യുപായേന ജേതവ്യാ വരവർണിനീ .. 47 ..

ത്വരന്വീര മഹാബാഹോ സൈന്യേന മഹതാ വൃതഃ .

തത്ര ഗത്വാ ത്വയാ ജ്ഞേയാ വിചാര്യ ച പുനഃ പുനഃ .. 48 ..

കിമർഥമാഗതാ ചേയം ജ്ഞാതവ്യം തദ്ധി കാരണമ് .

കാമാദ്വാ വൈരഭാവാച്ച മായാ കസ്യേയമിത്യുത .. 49 ..

ആദൗ തന്നിശ്ചയം കൃത്വാ ജ്ഞാതവ്യം തച്ചികീർഷിതമ് .

പശ്ചാദ്യുദ്ധം പ്രകർതവ്യം യഥായോഗ്യം യഥാബലമ് .. 50 ..

കാതരത്വം ന കർതവ്യം നിർദയത്വം തഥാ ന ച .

യാദൃശം ഹി മനസ്തസ്യാഃ കർതവ്യം താദൃശം ത്വയാ .. 51 ..

വ്യാസ ഉവാച

ഇതി തദ്ഭാഷിതം ശ്രുത്വാ താമ്രഃ കാലവശം ഗതഃ .

നിർഗതഃ സൈന്യസംയുക്തഃ പ്രണമ്യ മഹിഷം നൃപമ് .. 52 ..

ഗച്ഛന്മാർഗേ ദുരാത്മാസൗ ശകുനാന്വീക്ഷ്യ ദാരുണാൻ .

വിസ്മയഞ്ച ഭയം പ്രാപ യമമാർഗപ്രദർശകാൻ .. 53 ..

സഗത്വാ താം സമാലോക്യ ദേവീം സിംഹോപരിസ്ഥിതാമ് .

സ്തൂയമാനാം സുരൈഃ സർവൈഃ സർവായുധവിഭൂഷിതാമ് .. 54 ..

താമുവാച വിനീതഃ സൻ വാക്യം മധുരയാ ഗിരാ .

സാമഭാവം സമാശ്രിത്യ വിനയാവനതഃ സ്ഥിതഃ .. 55 ..

ദേവി ദൈത്യേശ്വരഃ ശൃങ്ഗീ ത്വദ്രൂപഗുണമോഹിതഃ .

സ്പൃഹാം കരോതി മഹിഷസ്ത്വത്പാണിഗ്രഹണായ ച .. 56 ..

ഭാവം കുരു വിശാലാക്ഷി തസ്മിന്നമരദുർജയേ .

പതിം തം പ്രാപ്യ മൃദ്വങ്ഗി നന്ദനേ വിഹരാദ്ഭുതേ .. 57 ..

സർവാങ്ഗസുന്ദരം ദേഹം പ്രാപ്യ സർവസുഖാസ്പദമ് .

സുഖം സർവാത്മനാ ഗ്രാഹ്യം ദുഃഖം ഹേയമിതി സ്ഥിതിഃ .. 58 ..

കരഭോരു കിമർഥം തേ ഗൃഹീതാന്യായുധാന്യലമ് .

പുഷ്പകന്ദുകയോഗ്യാസ്തേ കരാഃ കമലകോമലാഃ .. 59 ..

ഭ്രൂചാപേ വിദ്യമാനേഽപി ധനുഷാ കിം പ്രയോജനമ് .

കടാക്ഷാ വിശിഖാഃ സന്തി കിം ബാണൈർനിഷ്പ്രയോജനൈഃ .. 60 ..

സംസാരേ ദുഃഖദം യുദ്ധം ന കർതവ്യം വിജാനതാ .

ലോഭാസക്താഃ പ്രകുർവന്തി സംഗ്രാമഞ്ച പരസ്പരമ് .. 61 ..

പുഷ്പൈരപി ന യോദ്ധവ്യം കിം പുനർനിശിതൈഃ ശരൈഃ .

ഭേദനം നിജഗാത്രാണാം കസ്യ തജ്ജായതേ മുദേ .. 62 ..

തസ്മാത്ത്വമപി തന്വങ്ഗി പ്രസാദം കർതുമർഹസി .

ഭർതാരം ഭജ മേ നാഥം ദേവദാനവപൂജിതമ് .. 63 ..

സ തേഽത്ര വാഞ്ഛിതം സർവം കരിഷ്യതി മനോരഥമ് .

ത്വം പട്ടമഹിഷീ രാജ്ഞഃ സർവഥാ നാത്ര സംശയഃ .. 64 ..

വചനം കുരു മേ ദേവി പ്രാപ്സ്യസേ സുഖമുത്തമമ് .

സംഗ്രാമേ ജയസന്ദേഹഃ കഷ്ടം പ്രാപ്യ ന സംശയഃ .. 65 ..

ജാനാസി രാജനീതിം ത്വം യഥാവദ്വരവർണിനി .

ഭുംക്ഷ്വ രാജ്യസുഖം പൂർണം വർഷാണാമയുതായുതമ് .. 66 ..

പുത്രസ്തേ ഭവിതാ കാന്തഃ സോഽപി രാജാ ഭവിഷ്യതി .

യൗവനേ ക്രീഡയിത്വാന്തേ വാർധക്യേ സുഖമാപ്സ്യസി .. 67 ..

ഇതി ശ്രീമദ്ദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം പഞ്ചമസ്കന്ധേ താമ്രകൃതം ദേവീം പ്രതി വിസ്രംസനവചനവർണനം നാമൈകാദശോഽധ്യായഃ .. 11 ..

"https://sa.wikisource.org/w/index.php?title=ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/സ്കന്ധഃ_05/അധ്യായഃ_11&oldid=74843"
ഇത്യസ്മാദ് പ്രതിപ്രാപ്തമ്

▪